

اصول بیمه و بیمه دریایی

تألیف:

دکتر امیر نظام براتی

انتشارات دانشگاه علوم دریایی امام خمینی (ره)

سرشناسه	: براتی، امیرنظام، ۱۳۵۴ -
عنوان و نام پدیدآور	: اصول بیمه و بیمه دریایی / تألیف امیرنظام براتی.
مشخصات نشر	: نوشهر: دانشگاه علوم دریایی امام خمینی (ره)، ۱۳۹۷.
مشخصات ظاهری	: ۴۷۱ ص.: جدول.
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۷۹۴۱-۶۰-۷
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
موضوع	: بیمه دریایی
موضوع	: Marine insurance
موضوع	: بیمه دریایی - قوانین و مقررات - ایران
موضوع	: Marine insurance—Law and Legislation—Iran
شناسه افزوده	: دانشه اعظم دریایی امام خمینی (ره)
شناسه افزوده	: Imam Khomeini Naval University, of Noshahr
رده بندی کنگره	: ۱۳۹۷ الف ۶۴ ب ۸۸۸ KN
رده بندی دیویی	: ۳۴۶/۵۵۰۸۶
شماره کتابشناسی ملی	: ۴۸۰۹۵۵۶
نام کتاب	: اصول بیمه و بیمه دریایی
تألیف	: امیرنظام براتی
ناشر	: دانشگاه علوم دریایی امام خمینی (ره)
نوبت چاپ	: چاپ اول
تاریخ انتشار	: ۱۳۹۷
تیراژ	: ۵۰۰
قیمت	: ۴۵۰۰۰۰ ریال
حروفچینی، چاپ و صحافی	: انتشارات دانشگاه علوم دریایی امام خمینی (ره)
حق چاپ برای ناشر محفوظ است	

فهرست مطالب:

پیشگفتار.....	۱
فصل اول: تاریخچه بیمه.....	۶
مقدمه.....	۶
۱- تاریخچه بیمه در دوران باستان.....	۷
۲- تاریخچه بیمه در قرون وسطی.....	۹
۱-۲- بیمه عمر.....	۱۲
۲-۲- بیمه آتش سوزی.....	۱۲
۳-۲- بیمه حوادث.....	۱۳
۳- تاریخچه بیمه در ایران.....	۱۴
۱-۳- قبل از انقلاب.....	۱۴
۲-۳- تاریخچه و جایگاه صنعت بیمه بعد از انقلاب.....	۱۹
۳-۲- تاریخچه و جایگاه صنعت بیمه بعد از انقلاب.....	۱۹
فصل دوم- بیمه از منظر فقه و اقتصاد.....	۲۲
مبحث اول- بیمه از منظر فقه.....	۲۲
مقدمه.....	۲۲
۱- بیمه به عنوان یک معامله و دادوستد معمولی.....	۲۳
۲- حکم شرعی بیمه از دیدگاه امام خمینی (ره)، فقهای امامیه و اهل سنت.....	۲۴
مبحث سوم- بیمه از منظر توضیح المسائل.....	۲۶

۲۶	مبحث دوم
۲۶	آثار بیمه از منظر اقتصادی
۲۶	مقدمه
۲۷	۱- حفظ ثروت ملی
۲۷	۲- تضمین سرمایه‌گذاری‌ها
۲۸	۳- ایجاد اعتبار و توسعه مبادلات
۲۸	۴- توسعه سرمایه‌گذاری
۲۸	۵- تأثیر بر موازنه ارزی
۳۱	فصل سوم: حقوق بیمه و منابع آن
۳۱	۳-۱- تعریف بیمه و حقوق بیمه
۳۲	۳-۲- ویژگی حقوق بیمه
۳۲	۳-۳- اصالت و تازگی حقوق بیمه
۳۴	۳-۴- منابع حقوق بیمه
۳۶	۳-۵- ماهیت حقوقی بیمه:
۳۶	۳-۵-۱- بیمه عقد است:
۳۷	۳-۵-۲- عقد لازم است:
۳۷	۳-۵-۳- بیمه عقدی است الحاقی (تحملی):
۳۸	۳-۵-۴- بیمه عقدی رضایی:
۳۸	۳-۵-۵- بیمه عقدی مستمر است:

۳۸	۳-۶-مندرجات عقد بیمه.....
۳۸	۳-۶-۱- تاریخ انعقاد قرارداد:.....
۳۸	۳-۶-۲- اسم بیمه گر و بیمه گذار:.....
۳۹	۳-۶-۲- موضوع بیمه:.....
۳۹	۳-۶-۳- اذته یا خطری که عقد بیمه به مناسبت آن به عمل می آید.....
۳۹	۳-۶-۴- ابتدا و انتهای بیمه:.....
۳۹	۳-۶-۵- حق بیمه.....
۳۹	۳-۶-۶- میزان تعهد بیمه گر در صورت وقوع حادثه:.....
۴۱	فصل چهارم: تقسیم بندی انواع بیمه.....
۴۱	مقدمه.....
۴۲	۱- بیمه های اجتماعی:.....
۴۳	انواع بیمه در تامین اجتماعی.....
۴۴	الف: بیمه اجباری؛.....
۴۴	ب: بیمه های خویش فرما (بیمه اختیاری و بیمه صاحبان حرفه و مشاغل آزاد)؛.....
۴۴	ج: بیمه های خاص بیمه اجباری.....
۴۴	۱-۱- کارگاههای تحت پوشش قانون کار مشمول قانون تامین اجتماعی.....
۴۶	۲- بیمه های بازرگانی:.....
۴۶	۲-۱- بیمه های اشیاء:.....
۴۷	۲-۲- بیمه زیان پولی:.....

گفتار یکم- بیمه صداقت و امانت کارکنان	۴۸
۲-۲-۱- بیمه اعتباری	۴۹
الف- خرید و فروش کالا در سیستم‌های اعتباری	۵۰
ب- راه‌های حمایت از صادرکننده و مزایای بیمه اعتبار	۵۱
عوامل مؤثر در ارزیابی ریسک اعتبار:	۵۱
ج- انواع خطرها	۵۳
۱- خطرهای بازرگانی	۵۳
۲- خطرهای غیربازرگانی	۵۳
الف- خطرهای سیاسی	۵۳
ب- خطرهای اقتصادی	۵۳
ج- حوادث	۵۴
۲-۲-۲- بیمه عدم النفع:	۵۴
۱- موضوع بیمه عدم النفع	۵۵
۲- توقف تولید	۵۵
۳- محل مورد بیمه	۵۶
۴- جبران زیان در بیمه عدم النفع	۵۶
۵- استثنای بیمه عدم النفع	۵۷
۶- حق بیمه	۵۷
۲-۲-۳- بیمه تضمین:	۵۸

۵۸ ۱-تعریف عناوین بیمه تضمین

۵۸ الف- ضمانت:

۵۸ ب- طرف های ضمانت نامه:

۵۹ پ- ضمانت نامه و شرایط تضمین

۵۹ ت- اساس حاکم بر ضمانت نامه ها

۶۱ ث- حق بیمه

۶۲ ج- انواع ضمانت نامه ها

۶۲ ۱- ضمانت نامه های گ رکی

۶۲ ۲- ضمانت نامه های مقاطعه کاران ساختمان

۶۲ ۱-۲- ضمانت نامه های مزایده:

۶۲ ۲-۲- ضمانت نامه اجرای قرارداد:

۶۳ ۲-۳- ضمانت نامه پرداخت دستمزد کارگران و ارزش مواد اولیه:

۶۳ ۲-۴- ضمانت نامه پیش پرداخت:

۶۳ ۲-۵- ضمانت نامه تعمیر و نگهداری:

۶۳ ۲-۶- ضمانت نامه قرارداد تهیه مواد اولیه:

۶۳ ۲-۷- ضمانت نامه گواهی نامه و مجوز فعالیت:

۶۴ ۲-۲-۴- بیمه صداقت در امانت

۶۶ ۲-۳- بیمه اشخاص:

۶۶ ۲-۳-۱- بیمه اشخاص (درمان)

- الف- بیمه درمان گروهی تمام درمان ۶۷
- ب- بیمه درمان مسافرت به خارج از کشور (بیمه حوادث بیمساف) ۶۷
- ج- بیمه درمان مسافران خارجی به داخل کشور (IRHA) ۶۸
- ۲-۳-۲- بیمه اشخاص (عمر): ۶۸
- ۱- بیمه عمر بنده بدهکار انفرادی ۶۸
- ۲- بیمه تامین آتیه فرزندان ۶۹
- ۳- بیمه عمر زمانی انفرادی ۶۹
- ۴- بیمه تمام عمر انفرادی ۶۹
- ۵- بیمه عمر و پس انداز انفرادی ۶۹
- ۷- بیمه جامع زندگی ۷۰
- ب- بیمه عمر گروهی ۷۰
- ۱- بیمه تمام عمر گروهی ۷۰
- ۲- بیمه عمر مانده بدهکار ۷۰
- ۳- بیمه عمر زمانی ۷۱
- ۴- بیمه عمر و پس انداز ۷۱
- ۵- بیمه کارکنان دولت (عمر گروهی) ۷۱
- الف- بیمه اشخاص حوادث انفرادی ۷۱
- ب- بیمه اشخاص حوادث گروهی ۷۲
- ۱- بیمه کارکنان دولت ۷۲

۷۲	۲- بیمه دانش آموزی.....
۷۳	۶- بیمه گروهی کوتاه مدت.....
۷۳	۷- بیمه حوادث خانواده.....
۷۳	۸- بیمه حوادث نروزی.....
۷۳	۲-۴- بیمه مسئولیت.....
۷۴	الف- انواع بیمه مسئولیت مدنی.....
۷۴	۱- بیمه مسئولیت عاقلان و تولیدکنندگان.....
۷۵	۲- بیمه مسئولیت آسانسور.....
۷۶	۳- بیمه مسئولیت مالکان و متاعه آرا.....
۷۷	۴- بیمه مسئولیت بر اساس قرارداد مبداء.....
۷۸	۵- بیمه مسئولیت کالا.....
۷۹	۶- بیمه مسئولیت قراردادی (مسئولیت مفروض).....
۸۱	۷- بیمه جامع مسئولیت عمومی.....
۸۳	۸- بیمه نامه جامع مسئولیت شخصی.....
۸۴	الف- قرارداد بیمه جامع مسئولیت شخصی.....
۸۵	۹- بیمه مسئولیت جامع شخصی کشاورزان.....
۸۶	۱۰- بیمه مسئولیت جامع مازاد یا تراکم خطر.....
۸۷	۱۱- بیمه مسئولیت وسیله نقلیه موتوری.....
۸۸	۱۱-۱- مبناء حقوقی مسئولیت دارندگان وسایل نقلیه موتوری.....

- ۱۱-۱-۱- فرض تقصیر: ۸۸
- ۱۱-۱-۲- تخلف از تعهدات مربوط به حفاظت وسیله نقلیه موتوری: ۸۸
- ۱۱-۱-۳- مسئولیت بدون تقصیر بر مبنای نظریه ایجاد خطر: ۸۸
- ۱۱-۱-۴- شرط ایجاد مسئولیت ۸۹
- ۱۱-۱-۵- بن‌المللی مسئولیت مدنی دارندگان یا رانندگان وسایل نقلیه موتوری
زمینی ۸۹
- ۱۱-۱-۶- مفاهیم وسیله نقلیه موتوری ۹۰
- ۱- مفهوم دارنده وسیله نقلیه ۹۰
- ۲- مفهوم شخص ثالث ۹۰
- ۳- بیمه‌گذار مالک یا راننده وسیله نقلیه مسئول حادثه: ۹۱
- ۴- کارکنان بیمه‌گذار مسئول حادثه، حین کار و اداء وظیفه: ۹۱
- ۱۱-۱-۷- بیمه دیه ۹۲
- ۱- موارد پرداخت دیه: ۹۳
- ۲- بیمه دیه راننده ۹۵
- ۳- نوع وسیله نقلیه ۹۵
- ۱۲- بیمه انواع متداول بیمه‌های مسئولیت مدنی از دیدگاه شرکتهای داخلی بیمه ۹۵
- ۱- بیمه مسئولیت مدنی کارفرما در قبال کارکنان ۹۶
- ۲- بیمه مسئولیت مدنی سازندگان ابنیه در قبال اشخاص ثالث (ویژه عملیات ساختمانی) ۹۶

- ۳- بیمه مسئولیت مدنی حرفه ای پزشکان و پیراپزشکان..... ۹۶
- ۴- بیمه مسئولیت مدنی شرکتهای مسافرتی..... ۹۷
- ۵- بیمه مسئولیت مدنی مدیران مجموعه های ورزشی..... ۹۷
- ۶- بیمه نامه مسئولیت مدنی دارندگان آسانسور..... ۹۷
- ۷- بیمه مسئولیت شرکتهای گاز و توزیع نیروی برق در قبال اشخاص ثالث و مشترکین..... ۹۷
- ۸- بیمه مسئولیت حرفه ای مهندسين طراح، محاسب، مجری و ناظر ساختمانی..... ۹۷
- ۹- بیمه مسئولیت مدیران بازرگانی..... ۹۸
- ۱۰- بیمه مسئولیت مدنی مالداران هتل و مهمانپذیرها..... ۹۸
- ۱۱- بیمه مسئولیت متصدیان حمل و نقل..... ۹۸
- الف) بیمه مسئولیت متصدیان حمل و نقل داخلی جاده ای..... ۹۹
- ب) بیمه مسئولیت شرکتهای و موسسات حمل و نقل بین المللی کالا از طریق جاده..... ۱۰۰
- ج- سایر رشته های بیمه مسئولیت مدنی..... ۱۰۰
- فصل پنجم: ریسک یا خطر در بیمه..... ۱۰۳
- مقدمه..... ۱۰۳
- ۵-۱- خطر از دیدگاه بیمه ای..... ۱۰۴
- ۵-۲- تقسیم خطر..... ۱۰۶
- ۵-۳- شرایط خطر..... ۱۰۷
- ۵-۳-۱- شرایط قانونی خطر..... ۱۰۷

۱۰۷	۵-۳-۲-شرایط فنی خطر.....
۱۰۸	۵-۴-تجانس (همگونی).....
۱۰۹	۵-۵-تواتر خطر.....
۱۰۹	۵-۶-پرشماری خطر:.....
۱۱۱	۵-۷-پراکندگی خطر:.....
۱۱۳	فصل ششم: اصول کلی اکم بر قراردادهای بیمه.....
۱۱۳	مقدمه.....
۱۱۳	۶-۱-اصل (حد اعلای) حسن نیت:.....
۱۱۴	۶-۱-۱-رعایت اصول حسن نیت از طرف بیمه گذار.....
۱۱۴	۶-۱-۲-اصل حسن نیت از طرف بیمه گر.....
۱۱۴	۶-۱-۳-از منظر ضمانت اجراء.....
۱۱۵	۶-۱-۴-وظایف بیمه گر.....
۱۱۷	۶-۲-اصل غرامت یا اصل زیان:.....
۱۱۸	۶-۲-۱-تأثیر مبلغ بیمه شده در غرامت.....
۱۱۸	۶-۲-۲-تساوی سرمایه بیمه شده باقیمت واقعی مورد بیمه.....
۱۱۹	۶-۲-۳-بالا تر بودن سرمایه بیمه شده از قیمت واقعی مورد بیمه.....
۱۱۹	الف-افزایش قیمت با قصد تقلب:.....
۱۲۰	ب-افزایش قیمت بدون قصد تقلب:.....
۱۲۰	۶-۲-۴-پایین تر بودن مبلغ بیمه شده از قیمت واقعی مورد بیمه.....

۱۲۲	۳-۶- اصل نفع بیمه‌پذیر
۱۲۳	۳-۶-۱- اصل نفع بیمه‌پذیر در رشته‌های مختلف بیمه
۱۲۴	۳-۶-۲- بیمه‌ی عدم‌النفع
۱۲۴	۳-۶-۳- شرایط قبول بیمه عدم‌النفع و میزان آن
۱۲۵	۴-۶- اصل جانشینی
۱۲۷	۵-۶-۱- اصل تعدد بیمه
۱۲۸	۵-۶-۱- تقسیم نظر بر بیمه‌های متعدد
۱۲۹	۵-۶-۲- اجتماع بیمه‌ها
۱۲۹	۵-۶-۳- بیمه مشترک
۱۳۱	۶-۶- اصل داوری
۱۳۱	۶-۶-۱- محاسن حل اختلاف از طریق داوری
۱۳۲	۶-۷- اصل علت نزدیک
۱۳۴	۶-۸- اصل انکائی
۱۳۸	فصل هفتم
۱۳۸	تعهدات و مسئولیت‌های بیمه‌گر و بیمه‌گذار
۱۳۸	۷-۱- تعهدات بیمه‌گر
۱۳۸	۷-۱-۱- پرداخت سریع و کامل خسارت
۱۳۹	۷-۱-۲- آشنا نمودن بیمه‌گذار به وظایف و تکالیفش
۱۳۹	۷-۱-۵- سایر تعهداتی که به موجب قانون به عهده طرفین معامله است

- ۷-۲-تعهدات بیمه گذار..... ۱۴۲
- ۷-۲-۱- اعلام دقیق کیفیت خطر مورد بیمه و اظهار مشخصات خطر و تغییرات حاصل از آن..... ۱۴۲
- حدود تعهد بیمه گذار در اعلام خطر موضوع بیمه..... ۱۴۳
- ضمانت اجرا اعلام خطر..... ۱۴۴
- الف) کتمان یا اعلام نادرست عمدی بیمه گذار..... ۱۴۴
- شرایط اعمال ماده ۱۲..... ۱۴۴
- الف) عمد بیمه گذار..... ۱۴۴
- ب) تخلف بیمه گذار:..... ۱۴۴
- ج) موثر بودن تخلف بیمه گذار:..... ۱۴۴
- ۱- بطلان عقد بیمه..... ۱۴۵
- ۲- عدم استرداد حق بیمه های دریافت شده..... ۱۴۵
- ب) کتمان یا اعلام نادرست غیر عمدی بیمه گذار..... ۱۴۵
- ۱- قبل از وقوع حادثه..... ۱۴۵
- الف) دریافت حق بیمه اضافی و ادامه قرار داد..... ۱۴۵
- ب) فسخ قرار داد..... ۱۴۵
- ۲- پس از وقوع حادثه (اعمال قاعده نسبی سرمایه)..... ۱۴۵
- ۷-۲-۲- پرداخت به موقع حق بیمه..... ۱۴۵
- ۷-۲-۳- حفاظت متعارف از مورد بیمه..... ۱۴۶

- ۱۴۶ ۷-۲-۴-اعلام تشدید خطر
- ۱۴۷ ۷-۲-۵-اعلام به موقع خسارت
- ۱۴۷ جلوگیری از ورود خسارت و توسعه آن:
- ۱۴۷ خودداری از اقرار یا مصالحه و انتقال حقوق بیمه‌گذار به بیمه‌گر:
- ۱۴۸ خودداری از انتقال یا تعمیر اتومبیل:
- ۱۵۱ فصل هشتم: پایان قرارداد بیمه
- ۱۵۱ ۸-۱-۸-۱-بطلان عقد بیمه
- ۱۵۱ ۸-۱-۱-۱-فقدان یا معلول شدن یکی از شرایط اساسی عقد
- ۱۵۲ ۸-۱-۲-۱-اظهارات کذب عمدی یا کتمان عمدی بیمه‌گذار
- ۱۵۲ ۸-۱-۳-۱-اظهارات خلاف واقع یا کتمان غیرعمدی بیمه‌گذار
- ۱۵۳ ۸-۱-۴-۱-اضافه بیمه کردن متقلبانه‌ی مورد بیمه
- ۱۵۴ ۸-۱-۵-۱-تعدد بیمه با قصد تقلب
- ۱۵۴ ۸-۱-۶-۱-شرایط فسخ بیمه در صورتی که فوت بیمه‌گذار یا انتقال موضوع بیمه
- ۱۵۵ ۸-۱-۷-۱-بیمه خطری که قبل از عقد واقع شده است
- ۱۵۶ ۸-۱-۸-۱-بیمه عمر یا حادثه جسمانی بدون رضایت کتبی بیمه‌شده
- ۱۵۷ ۸-۲-۱-موارد فسخ و انفساخ قرارداد بیمه
- ۱۵۸ ۸-۲-۱-۱-فسخ از طرف بیمه‌گر یا بیمه‌گذار
- ۱۵۹ ۸-۲-۲-۱-فسخ از طرف بیمه‌گر
- ۱۶۰ ۸-۲-۳-۱-فسخ از طرف بیمه‌گذار

۱۶۱	۸-۲-۴-موارد فسخ و انفساخ قرارداد بیمه:
۱۶۲	۸-۳-خاتمه قرارداد بیمه
۱۶۲	۸-۳-۱-تحقق خطر موضوع بیمه
۱۶۲	۸-۳-۲-انقضای مدت قرارداد بیمه
۱۶۲	۸-۳-۳-اقای قرارداد
۱۶۳	۸-۳-۴-انجام گرفتن کار موضوع قرارداد بیمه
۱۶۳	۸-۴-صلاحیت دادگاهها، مرور زمان
۱۶۳	۸-۴-۱-صلاحیت دادگاه
۱۶۴	۸-۳-۲-مرور زمان
۱۶۵	۸-۴-۳-تفسیر قراردادهای بیمه
۱۶۸	فصل نهم:
۱۶۹	مبانی نظری بیمه دریایی
۱۶۹	۹-۱-تاریخچه بیمه دریایی
۱۷۲	۹-۲-سابقه و مفهوم بیمه دریایی
۱۷۵	۹-۳-انواع بیمه و بیمه نامه های دریایی:
۱۷۶	۹-۳-۱-از حیثیت دوره قرارداد یا مدت بیمه:
۱۷۶	۹-۳-۲-از جهت ارزش مورد بیمه:
۱۷۸	۹-۳-۳-بیمه نامه های عمومی:
۱۷۸	الف- بیمه نامه شناور یا متغیر:

- ب: بیمه نامه باز: ۱۷۹
- ۹-۳-۴ بیمه نامه به لحاظ قلمرو (خشکی و دریا): ۱۸۰
- بیمه نامه به لحاظ: ۱۸۰
- ۹-۳-۵ بیمه نامه دلیل وجود نفع: ۱۸۰
- شرایط بیمه حمل و نقل کالا: ۱۸۱
- شرایط و شرایط پوشش موسوم به نوع A: ۱۸۲
- پوشش بیمه ای نوع B: ۱۸۳
- پوشش بیمه ای نوع C: ۱۸۴
- ۹-۴-۴ چگونگی عقد قرارداد بیمه دریایی و نقش کارگزار و دلال بیمه: ۱۸۵
- ۹-۴-۱ نمایندگی (کارگزاری) بیمه های دریایی: ۱۸۵
- ۹-۴-۲ دلال بیمه: ۱۸۶
- ۹-۵-۵ شرایط صحت عقد بیمه دریایی: ۱۸۶
- ۹-۵-۱ شرایط طرفین و دلال در عقد بیمه دریایی: ۱۸۶
- ۹-۵-۱-۱ شرایط بیمه گذار: ۱۸۶
- الف- داشتن نفع و ارزش قابل بیمه شدن: ۱۸۷
- ۱-انواع نفع قابل بیمه شدن: ۱۸۷
- ۲- شخص ذینفع: ۱۸۹
- ۳- زمان داشتن نفع قابل بیمه شدن: ۱۸۹
- ۴- در معرض خطر بودن نفع قابل بیمه شدن: ۱۹۲

۱۹۵	داشتن کمال حسن نیت:
۱۹۷	التزامات:
۱۹۸	۱-۳- التزامات صریح:
۱۹۹	۲-۳- التزامات ضمنی:
۱۹۹	اول-قابلیت دریاوردی کشتی (Sea Worthiness):
۲۰۲	دوم- مشروعیت:
۲۰۴	ب) شرایط بیمه:
۲۰۴	۱- داشتن شخصیت اعم از حقیقی و حقوقی:
۲۰۵	۲- داشتن امکانات مالی کافی:
۲۰۶	۳- داشتن اطلاعات کافی:
۲۰۷	۴- داشتن کمال حسن نیت:
۲۰۸	ج) دلال بیمه:
۲۱۰	۹-۲- شرایط مورد بیمه دریایی:
۲۱۰	الف) موضوع بیمه دریایی:
۲۱۱	۱- محموله:
۲۱۳	الف- تلف کلی کالا:
۲۱۳	ب- تلف جزئی یا آسیب دیدگی کالا:
۲۱۵	ج- هزینه خاص، خسارت مشترک و هزینه نجات:
۲۱۵	۲- کشتی:

۲۱۶	۳-کرایه:
۲۱۹	۴-بیمه مسوولیت مدنی ناشی از تصادم
۲۲۳	فصل دهم: خطرات دریا
۲۲۳	مقدمه
۲۲۵	۱-۱-خطرات حمل دریایی
۲۲۵	۱-۱-۱-خطرات طبیعی
۲۲۷	۱-۱-۳-خطرات دریا
۲۲۷	۱-۳-۱-غرق شدن
۲۲۸	۱-۳-۲-واژگون شدن کشتی
۲۲۹	۱-۳-۳-به گل نشستن کشتی
۲۳۰	۱-۳-۴-هوای بد و نامناسب
۲۳۳	۱-۳-۵-تصادف
۲۳۵	۱-۳-۷-آتش سوزی
۲۳۶	۱-۳-۷-انفجار
۲۳۷	۸-۳-۱۰-به دریا ریختن
۲۳۷	۱۰-۳-۹-راهزنی دریایی
۲۳۸	۱۰-۳-۹-سرقت توام با اعمال زور
۲۳۹	۱۱-۳-۹-عدم تحویل
۲۴۱	۱۲-۳-۹-خسارات وارده به علت عمل کارکنان

۲۴۲	 استثنائات ۴-۱۰
۲۴۳	 نامناسب بودن بسته بندی ۳-۴-۱۰
۲۴۶	 عمل جانوران موزی (کرم زدگی - موش خوردگی) ۴-۴-۱۰
۲۴۷	 عیب ذاتی ۵-۴-۱۰
۲۴۸	 خسارات ناشی از تاخیر ۶-۴-۱۰
۲۴۹	 شکستگی و اعصار مالکان و متصدیان کشتی ۷-۴-۱۰
۲۴۹	 سلاح های اتوماتیک ۸-۴-۱۰
۲۵۰	 قابلیت دریانوردی کشتی ۹-۴-۱۰
۲۵۳	 خطر جنگ ۹-۴-۱۰
۲۵۸	 فصل یازدهم: اصطلاحات تجاری بین المللی - در بیمه دریایی (اینکوترمز)
۲۵۸	 مقدمه
۲۶۱	 اصطلاح EXW ۲-۱۱
۲۶۲	 اصطلاح FCA ۳-۱۱
۲۶۳	 اصطلاح FAS ۴-۱۱
۲۶۴	 اصطلاح FOB ۴-۱۱
۲۶۵	 اصطلاح CFR ۵-۱۱
۲۶۶	 اصطلاح CIF ۶-۱۱
۲۶۸	 اصطلاح CPT ۷-۱۱
۲۶۹	 اصطلاح CIP ۸-۱۱

۲۷۰	۹-۱۱- اصطلاح DAF
۲۷۱	۱۰-۱۱- اصطلاح DES
۲۷۳	۱۱-۱۱- اصطلاح DEQ
۲۷۴	۱۲-۱۱- اصطلاح DDU
۲۷۶	۲-۱۳- اصطلاح DDP
۲۷۹	فصل دوازدهم بیمه کری و خسارت بدنه کشتی
۲۷۹	مقدمه
۲۸۰	۱-۱۲- خسارت بدنه کشتی
۲۸۹	۲-۱۲- استثنائات
۲۸۹	۳-۱۲- خسارات تحت پوشش
۲۹۰	۴-۱۲- تلف کلی واقعی
۲۹۰	۵-۱۲- تلف کلی فرضی
۲۹۰	۶-۱۲- ترک مالکیت
۲۹۱	۷-۱۲- ضبط و تصرف کشتی (کالا)
۲۹۱	۸-۱۲- غرق کشتی (کالا)
۲۹۲	۹-۱۲- به گل نشستن کشتی بطوری که باعث شکستگی بدنه آن شود
۲۹۲	۱۰-۱۲- از بین رفتن قابلیت دریانوردی کشتی
۲۹۳	۱۱-۱۲- توقیف کشتی بوسیله نیروهای خارجی
۲۹۳	۱۲-۱۲- از بین رفتن مورد بیمه به میزان ۳/۴ و یا بیشتر

- ۱۲-۱۳- بی اطلاعی از سرنوشت کشتی ۲۹۴
- ۱۲-۱۴- خسارت جزء (خاص) وارده به کشتی ۲۹۵
- ۱۲-۱۵- اصل خسارت متعدد و پشت سر هم ۲۹۵
- ۱۲-۱۶- اسناد و مدارک مورد نیاز ۲۹۷
- ۱۲-۱۶-۱- اسناد و مدارک کلی ۲۹۷
- ۱۲-۱۶-۲- اسناد مورد نیاز در زمان تصادم کشتی ۲۹۸
- ۱۲-۱۶-۳- اسناد مورد نیاز زمانی که کشتی برای تعمیر جابجا می شود ۲۹۸
- ۱۲-۱۶-۳- اسناد، مدارک و اطلاعات مورد نیاز جهت رسیدگی به خسارت زیان
همگانی ۲۹۹
- ۱۲-۱۷- خسارات مربوط به کشتی ۳۰۰
- ۱۲-۱۸- آگهی مناقصه برای انجام تعمیرات ۳۰۱
- ۱۲-۱۸-۱- جبران خسارت زمان از دست رفته برای دریافت آگهی های مناقصه ۳۰۲
- ۱۲-۱۷-۲- اطلاعات مورد نیاز ۳۰۳
- ۱۲-۲۲- پیدایش کلپ P & I ۳۰۶
- ۱۲-۲۲-۱- تاریخچه پیدایش کلپ P & I ۳۰۷
- ۱۲-۲۲-۲- روش کار کلپ های P & I ۳۰۹
- ۱۲-۲۲-۳- گروه بین المللی کلپ های P & I ۳۱۱
- ۱۲-۲۲-۳- عملیات بیمه گری ۳۱۱
- ۱۲-۲۲-۴- پوشش های بیمه ای ۳۱۳

- ۱۲-۲۲-۵- مسئولیت در قبال ملوانان و دریا نوردان..... ۳۱۳
- ۱۲-۲۲-۶- مسئولیت در قبال بستگان خدمه و یا افرادی که به غیر از مسافر در کشتی سوار شده اند..... ۳۱۴
- ۱۲-۲۲-۷- مسئولیت در قبال مسافران..... ۳۱۴
- ۱۲-۲۲-۸- مسئولیت در قبال اشخاص ثالث..... ۳۱۶
- ۱۲-۲۲-۹- مسافر بهانی..... ۳۱۶
- ۱۲-۲۲-۱۰- هزینه های سیر..... ۳۱۷
- ۱۲-۲۲-۱۱- نجات زندگی..... ۳۱۸
- ۱۲-۲۲-۱۲- افراد در معرض خطر..... ۳۱۸
- ۱۲-۲۲-۱۳- قرنطینه..... ۳۱۹
- ۱۲-۲۲-۱۴- مسئولیت ناشی از تصادم..... ۳۱۹
- ۱۲-۲۲-۱۵- پاکسازی و برداشتن ضایعات کشتی..... ۳۲۰
- ۱۲-۲۲-۱۶- آلودگی..... ۳۲۱
- ۱۲-۲۲-۱۶-۱- قرارداد تاوالوپ..... ۳۲۲
- ۱۲-۲۲-۱۷- مشکلات ارائه پوشش بیمه ای از طریق کلوپ..... ۳۲۴
- ۱۲-۲۲-۱۸- بیمه کلوپ و بارنامه..... ۳۲۴
- ۱۲-۲۲-۱۷-۲- شرایط مندرج در بارنامه - تغییر سفر..... ۳۲۵
- ۱۲-۲۲-۱۹- جلوگیری از خسارت..... ۳۲۷
- الف- حوادث منجر به جرح برای کارکنان..... ۳۲۷

۳۲۸	ب- بیماری کارکنان.....
۳۲۸	ج- مسافر پنهانی.....
۳۲۸	د- آلودگی.....
۳۲۹	ه- تصادم.....
۳۲۹	و- آسیب های وارد به کشتی به علت عدم تماس.....
۳۳۰	ز- خسارت وارده اموال.....
۳۳۱	ح- یدک کشیدن.....
۳۳۳	فصل سیزدهم: مسئولیت مالک کشتی و شرایط بیمه های آن.....
۳۳۴	مقدمه.....
۳۳۴	۲- مسئولیت مالک کشتی.....
۳۴۱	۳- اعمال خدمه و فرمانده کشتی.....
۳۴۳	۴- پوشش های بیمه های مسئولیت مالک در کلوپ P & I.....
۳۴۳	۴-۱- روش کار انجمن های حمایت و غرامت.....
۳۴۷	۴-۱-۱- مقررات مسئولیت در قبال کالا.....
۳۴۷	۴-۱-۱-۱- مسئولیت در قبال اتلاف یا کسری محموله و سایر دارایی ها.....
۳۴۷	۴-۱-۱-۲- مسئولیت و تعهد در قبال آسیب وارده به محموله یا سایر.....
۳۴۷	۵- پوشش های بیمه ای انجمن های حمایت و غرامت.....
۳۵۲	۶- تجزیه و تحلیل مسئولیت صاحبان کشتی.....
۳۵۵	فصل چهاردهم: بیمه دریایی و خسارت ناشی از تصادم کشتی ها.....

۳۵۵	 مقدمه
۳۵۸	 ۱-۱۴ پوشش جبرانی بیمه گران دریایی
۳۵۸	 ۱-۱-۱۴ بیمه کشتی
۳۵۹	 ۱-۲-۱۴ تلف شدن کل کشتی
۳۶۱	 ۱-۳-۱۴ تلف، جزیی کشتی یا ورود صدمه به آن
۳۶۶	 ۱-۴-۴ هزینه اجات و بیمه دریایی:
۳۶۷	 ۱-۵-۱۴ بیمه مسئولیت مالی ناشی از تصادم
۳۶۸	 ۱-۲-۱۴ بیمه کالاها
۳۶۹	 ۱-۲-۱۴ تلف کلی کالا
۳۷۰	 (ب) تلف جزیی یا آسیب دیدگی کالا
۳۷۱	 ۱-۲-۲-۱۴ هزینه خاص، خسارت مشترک و هزینه نجات
۳۷۲	 ۱-۳-۱۴ بیمه کرایه حمل
۳۷۴	 ۱-۴-۴ قائم مقامی بیمهگر
۳۷۶	 ۱-۵-۱۴ پوشش جبرانی انجمنهای حمایت و جبران خسارت
۳۷۶	 ۱-۵-۱-۱۴ توصیف انجمنها
۳۷۷	 ۱-۵-۲-۱۴ گستره پوشش بیمه‌های انجمنها
۳۷۸	 ۱-۶-۱۴ تجزیه و تحلیل بیمه دریایی و خسارت ناشی از تصادم کشتی ها:
۳۷۹	 ضمایم
۳۷۹	 ضمیمه اول: اصطلاحات تخصصی بیمه به انگلیسی و فارسی

۴۲۳ ضمیمه دوم: قانون بیمه

۴۴۱ فهرست منابع

www.ketab.ir

پیشگفتار

بیمه واژه است که یادآور امنیت و آرامش خاطر برای صاحبان کسب و کار، سرمایه گذاران، مالکان کشتی، صاحبان تالار درمانات دریانوردان می باشد. خطر که پیشنه ای به قدمت تاریخ دارد، در صورت عدم مهارت مقابله با آن چیزی جز ویرانی به جای نمی گذارد، در طول تاریخ همواره به انسان و سرمایه مادی و اجتماعی اش خسارت بسیاری وارد نموده است. باگذشت وقایع بسیار تلخی برای بشر، به صورت تدریجی به این فهم رسید که با مشارکت صاحبان کسب و کار و سرمایه، می تواند خود را در برابر آن دست دادن دارایش، به سلامت به سرمنزل مقصود برساند.

با وقوع انقلاب صنعتی شدت ریسک و تنوع آن روز به روز گسترش یافت به طوری که در دنیای امروزی در صورت نبود بیمه می توان گفت صاحبان حیل از صنایع و سرمایه با مشکلات اساسی و خطر ورشکستگی مواجه خواهند شد. از طرفی دیگر در دنیای پیچیده امروزی، بیمه باعث گردیده است که محافظه کاری بسیار که آفت توسعه همه جانبه می باشد، به کنار زده شود و شخص سرمایه گذار با انتقال ریسک به بیمه گر، با پرداخت مبلغ ناچیزی نسبت به حجم عظیم سرمایه، با اقتدار بیشتری تصمیم در مورد توسعه کسب و کار خود اتخاذ نماید.

نقش بیمه گر تشکیل اجتماع بزرگی از بیمه گذاران می باشد که در معرض ریسک با محوریت بیمه گر متحد می گردند و خسارات احتمالی وارده را جبران می نمایند که البته در این میان سهمی قابل توجه هم به بیمه گر خواهد رسید. از این رو است که به بیمه به عنوان

صنعت بیمه یاد می شود. بیمه نقشی اثر گذار و کارآمد در توسعه همه جانبه دارد به طوری که تامین کننده امنیت مالی برای فعالیتهای بازرگانی می باشد و در نتیجه با این اقدام کارایی و اثر بخشی بازرگانان را افزایش می دهد. از دیدگاهی دیگر بیمه کمک موثری به توزیع نسبی هزینه ها و خسارات می باشد و سبب افزایش اعتبار بیمه گذار می شود که از این دیدگاه می توان آن را پس اندازی مطمئن تلقی نمود. در نهایت در بحث کلیات بیمه می توان گفت که بیمه امنیت و آرامش را برای بیمه گذار به وجود می آورد به طوریکه آن را یک نوع سرمایه گذاری نامیده اند که در صورت وقوع حادثه برای بیمه گذار خسارت را به حداقل برساند.

در بحث بیمه دریایی، توجه به اینکه حجم و تنوع بسیار زیاد مبادلات تجاری بین کشورها، خصوصاً مراکز بزرگ تولیدات صنعتی و کشاورزی که قطب های اصلی تولید در جهان به شمار می آیند، موجب توسعه در سابقه حمل و نقل، خصوصاً حمل و نقل دریایی شده است. بدیهی است به صرفه بودن حمل و نقل دریایی که بیش از ۹۰ درصد حجم مبادلات از طریق آن صورت می گیرد، در مقایسه با سایر روش های حمل و نقل، دلیل دیگری بر افزایش روند توسعه این بخش از صنعت است. به طوری که استفاده از نیروی یک اسب بخار در شرایط مساوی می توان به شرح زیر می توان از گونه های مختلف، حمل و نقل بهره برداری نمود:

(الف) از طریق هوا: معادل هشت کیلوگرم بار.

(ب) از طریق راه شوسه زمینی: معادل صد کیلوگرم بار.

(ج) از طریق راه آهن: معادل هشت صد کیلوگرم بار.

(د) از طریق دریا: معادل چهار هزار کیلوگرم بار.

از این رو تردیدی نیست که حمل و نقل دریایی از دیدگاه اقتصادی و سهولت جابجایی نسبت به سایر گونه ها از قبیل استفاده از حمل و نقل هوایی، راه آهن و جاده ها برتری مطلق دارد. حقوق و بیمه دریایی نیز از جمله خدماتی است که اگر چه از دوران گذشته وجود داشته و به شکل های متنوعی پیوسته با تجارت و حمل و نقل همراه بوده، اما در قرون اخیر به دلیل عنوان شده و مهمتر از همه کم بودن هزینه ها در جابه جایی حجم بیش از ۹۰٪ کالا و خدمات از رشد و تحول زیادی برخوردار گردیده است.

علت وجود بیمه دریایی و حقوق بیمه دریایی، دعاوی و خطراتی است که همواره منافع اشخاص و سازه هایی را که به نحوی با دریا سر و کار دارند در معرض تهدید قرار می دهد. علی رغم پیشرفت دانش و فن آوری در صنایع دریایی، حوادث طبیعی مانند طوفان های سهمگین دریا یا اقدامات خصمانه برخی افراد و گروه ها، هنوز هم حادثه می آفرینند و موجب غرق شدن، آتش سوزی و یا تصادم و به گل نشستن کشتی ها و وارد آمدن خسارت های فراوان کشتی، کالا و تاسیسات بندری و دریایی می گردند. این خطرات ممکن است گاهی آن چنان شد، باشد که دیدگان را از عرصه فعالیت اقتصادی حذف نماید.

بیمه دریایی حقوق بیمه دریایی یکی از روش هایی است که می تواند منابع دست اندرکاران در صنایع و حمل و نقل دریایی را از محدودی زیادی تضمین نماید و به همین دلیل است که برای مثال بیمه دریایی به عنوان یکی از صنایع در کنار سایر صنایع دریایی مورد توجه واقع می شود و جزء لاینفک صنعت حمل و نقل دریایی است.